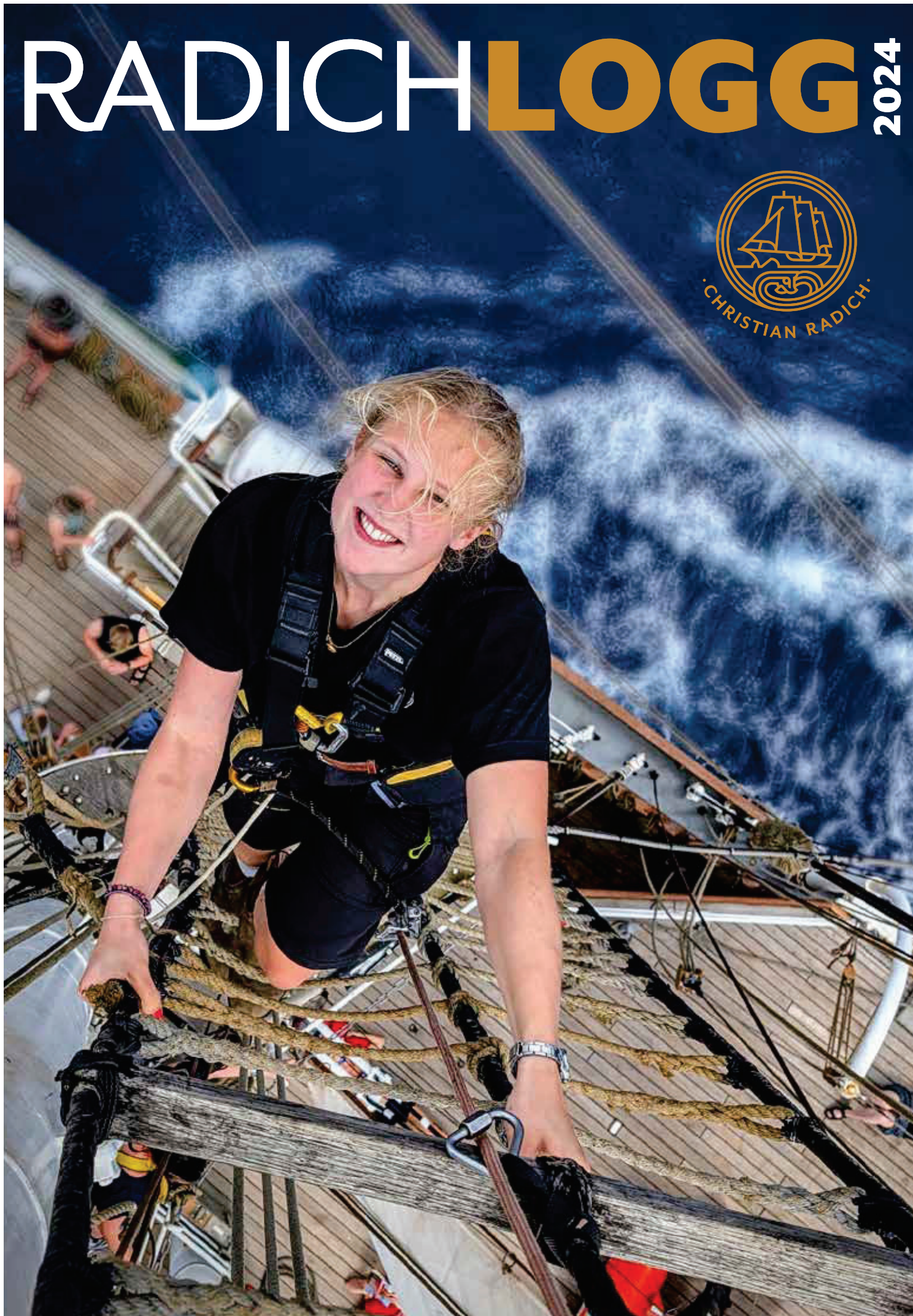

RADICH LOGG 2024

WINDJAMMER

ET NORMALT ÅR MED EN HELT USEDVANLIG HVERDAG

*Windjammer har funnet en god rytme
og planlegger stø kurs fremover*

200

ungdommer
til sammen på
6 Windjammer tokt.

850

ungdommer har totalt
deltatt på Windjammer
siden oppstart i 2018.

23

deltagere på
Windjammer
lettmatroskurs.

En helt usedvanlig hverdag

Windjammer året 2024 kan beskrives som et helt normalt år med en helt usedvanlig hverdag. Siden Windjammer ble etablert i 2018 har det vært mye testing, læring og justering for å sikre at konseptet fungerer, at risikoen er akseptabel, at resultatene er gode og ikke minst at tilbudet er kjent for ungdom og støtteapparatet rundt dem. Når vi nå er på et sted hvor konseptet er solid, antall søknader øker og driften har funnet en rytme, er det tid for å kjenne etter og sikre at organisasjonen henger godt med. Høyt tempo, rask utviklingstakt og mange ideer har krevd stor innsats fra organisasjonen og hovedfokus nå er å sikre at organisasjonen er robust og klar for stø kurs videre.

Et helt normalt år i Windjammer ligner på lite annet. Selv om rammene er ganske like så er hvert tokt helt unikt. Hvert tokt har ca 40 ulike historier og liv som skal virke sammen om bord. Hvert tokt har sine helt unike utfordringer og løsninger. Og vi har en organisasjon som kan dette, som er tilpasningsdyktige og som brenner for det de gjør. Ingen

søker seg til å jobbe i Windjammer fordi de ønsker seg en helt vanlig hverdag. I møte med ungdom er vår erfaring, vår fleksibilitet og vårt engasjement vår største styrke.

Våre voyageledere er vant til å stå i all slags vær. Belastningen er stor, dertil også gevinsten når man ser ungdoms utvikling gjennom tokt. Selv sier de at det beste med jobben også er det aller vanskeligste. At Windjammer er livsendrende gjør at voyagelederne er til stede og får bidra positivt til endring i mange unges liv. De får være med på en viktig reise som endrer narrativet for mange. De får se mestring, felleskap og utvikling tett på, og får mulighet til å bidra til at deltagerne ser eget potensial, styrker og muligheter. Å se ungdom ta store skritt i livet er en gave. Og så er det samtidig et ansvar å bære at det vi gjør betyr så mye. Hvem skal få plass, hvordan skal vi sette sammen gruppa? Hvor mye skal vi pushe, og hva er det de har med seg i ryggsekken? Strekker vi til, er det mer vi bør gjøre? Og kanskje det aller vanskeligste; hva skjer etter de

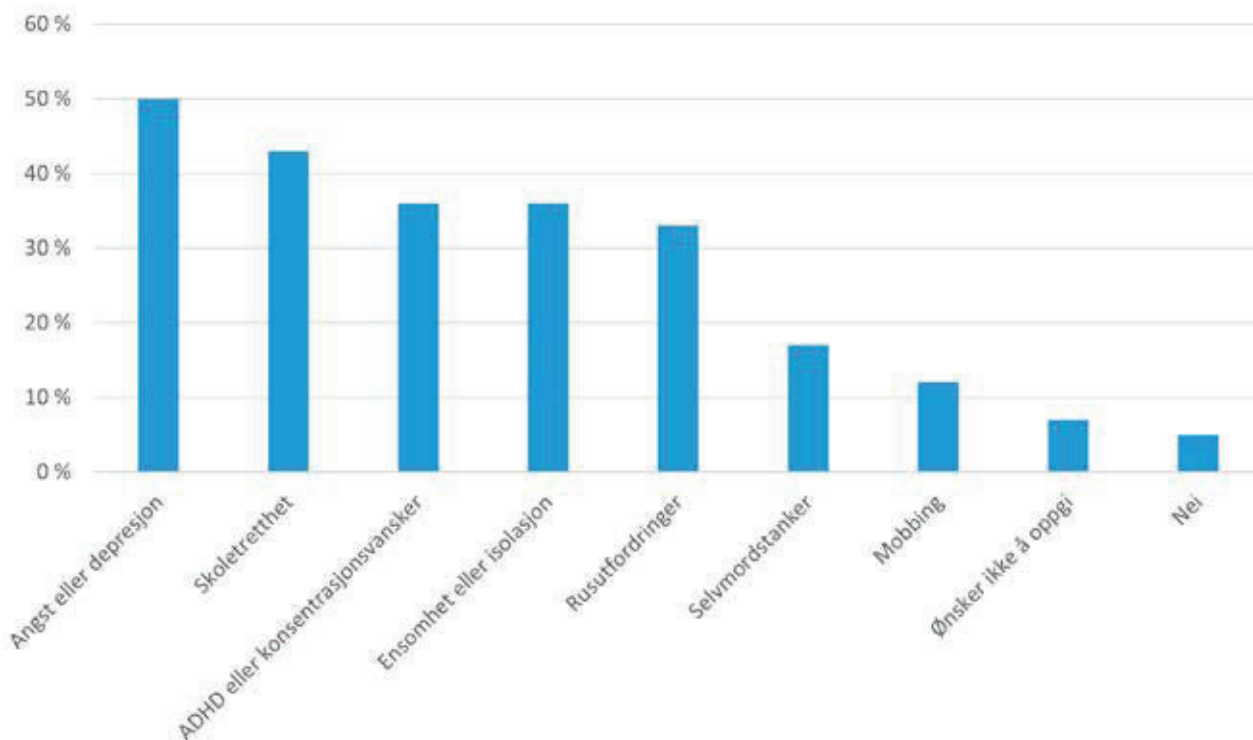
mønstre av? Å være så tett på så mange unge liv handler dessverre også om å si farvel til dem som berører oss stort. Å gå i land og gå videre i livet er en del av reisen. De aller fleste av ungdommene går i land med et konkret mål for hva de ønsker å gjøre videre. For å få til det er støttespillerne viktige; hvem kan støtte dem når de kommer hjem? Voyagelederne strekker seg langt for å bistå når det er riktig, men en del av deres oppgave er også å sette en grense og sjøsette ungdommene i eget liv. Det som er riktig og klokt er jo ikke alltid enkelt. Hva som skjer videre, om ungdommen klarer å oppfylle målene de ønsker er noen av de spørsmålene vi sitter igjen med. Vi vet en del, men ikke alt om hva som skjer videre med ungdommene som deltar på Windjammer. Når de går videre i livet gjør vi oss klare for å ta imot neste kull; nye historier skal skapes og nye felleskap skal dannes. Det er en helt usedvanlig hverdag i et helt normalt år for Windjammer.

Vi ser tilbake på 2024 med stolthet og takker alle hverdagsheltene som gjør det mulig:

- Takk til voyagelederne som strekker seg langt og gir av hele seg!
- Takk til mannskapet som bruker sin livserfaring og arbeidsplass til å vise vei!
- Takk til de frivillige som gir av sin verdifulle tid og viser fantastisk engasjement!
- Takk til støttespillerne som gir oss tilliten til å seile med deres ungdom!
- Takk til ungdommene som tar det modige skrittet og mønstre på i livet sammen med oss!
- Takk til våre samarbeidspartnere for at vi kan gjennomføre dette!

Vi lover stø kurs videre gjennom livets ukjente farvann.

FØR WINDJAMMER, HADDE DU NOEN AV FØLGENDE UTFORDRINGER? (mulighet for flere svar pr deltager)

En ny start på sjøen

Da Windjammer ble igangsatt i 2018 innebar det å fornye skutas tradisjon som en arena for opplæring og mestring. Gjennom skutas historie har den, i ulike former, vært en arena for unge mennesker som søker nye muligheter i livet. Målgruppefokus har variert, men fellesnevneren har vært den samme; mestring, læring og fellesskap. Å sende unge gutter til sjøs har lengre historiske røtter enn Christian Radich. I generasjoner har unge gutter blitt sendt på sjøen for å bli skikkelige folk. Selv om samfunnet i dag er annerledes og alternativene på mange områder flere, så er ikke behovet for Windjammer noe mindre. Kanskje tvert imot; vi ser en økende pågang fra både ungdom, familier, skoler og andre offentlige instanser som søker et alternativ for sine ungdommer. Med dagens kapasitet til

å gjennomføre 6 tokt årlig med til sammen plass til 240 ungdom har vi derfor et stort ansvar for å møte behovet og forvalte plassene til dem som trenger akkurat dette. Vi vurderer hver søknad individuelt, gjennomfører kartleggingssamtaler med hver enkelt ungdom og i mange tilfeller også deres støtteapparat før vi tilbyr plass på Windjammer. Sammen med ungdommens støttespillere, utreder vi alternativer for støtte til finansiering, og tilbyr mulighet for stipend i de tilfellene hvor det er nødvendig.

Et mangfold av ungdom med ulike bakgrunn og historie

Ungdommene som deltar på Windjammer kommer ofte inn via Nav, Oppfølgingstjenesten, skole eller andre samarbeidspartnere som kjenner til

programmet. Ungdommer og familier tar også selv kontakt og søker om plass direkte til oss. Etter hvert som Windjammer har blitt bedre kjent opplever vi et økende antall søknader. Mange viser til synlighet i sosiale medier som stedet de ble oppmerksomme på Windjammers tilbud. Ungdommene kommer fra hele landet og har ulike bakgrunn, til felles har de at de søker en ny retning i livet. At vi seiler med et mangfold av ungdom er en styrke for fellesskapet om bord og for læringen ungdommen imellom.

Diagrammet over viser en oversikt over de utfordringene deltagerne oppgir å stå i når de mønstrer på skuta. Vårt mål er å bidra til å gi ungdommene mulighet for en ny start på sjøen og skape en ny historie for dem å bygge videre på.

Utvikling i hvilken tilknytning ungdommene har når de mønstrer på Windjammer:			
	2021		2024
Totalt	160	➔	200
OT	59 %		34 %
NAV	5 %		14 %
Skole	20 %		24 %
Annet	16 %		28 %

Hvilket apparat ungdommene har rundt seg har betydning både for finansiering og for den støtten og oppfølging de kan få i etterkant. En viktig del av Windjammer reisen er å bli kjent med egne ressurser, kjenne på mestring og tenke over hva man ønsker å gjøre videre etter toktet. Ungdommene blir utfordret på å lage en plan for tiden etter Windjammer, og 86 % av ungdommene sier de satte seg et konkret mål for månedene etter toktet. For å nå sitt mål er støtteapparatet rundt ungdommene viktig. Det gjelder både foreldre, nettverk og oppfølgingsapparatet. Vårt mål er at alle ungdom skal få den støtten de trenger for å nå sine mål og vi ser at et offentlig støtteapparat kan være helt avgjørende.

Alternativer etter Windjammer

Omtrent 10% av de som gjennomfører Windjammer blir varig interessert i et yrke på sjøen. Vi har tilrettelagt for en praktisk og yrkesrettet måte å kvalifisere seg til å bli matros i norske rederier. Januar 2023 mønstret sju spente ungdom på Christian Radich i Las Palmas. Alle hadde deltatt på Windjammer livsmestring og var nå de første deltakerne på vårt lettmatroskurs. Nå har vi funnet en god form på kurset. 26 ungdom har fullført så langt og 9 nye lettmatros mønstret av Christian Radich desember 2024.

På vei ut av året har vi derfor 6 unge og toppmotiverte mannskap klar til å sendes ut. Vi inngår nå samarbeid med Color Line og er i dialog med flere rederier om et mulig samarbeid. Vi opplever helhjertet støtte fra bransjen, samarbeider godt med arbeidsgiverorganisasjonene og NAV viser økende interesse for våre tilgjengelige tiltak. Noen av lettmatrosene må vente litt før de får jobbtilbud, noen møter hindringer privat eller formelt og noen få kan falle gjennom i prøvetiden på sine nye skip. Vi følger aktivt opp alle kandidatene som har fullført kurset, inntil de er i fast relevant arbeid, eller har bestemt seg for å ta en annen retning i livet.

Målet for 2025 er å få til samarbeid med flere rederier som vil ansette våre nye lettmatros, slik at alle som fullfører kurset med godkjent resultat, kan formidles direkte til relevante stillinger. Vi håper å komme dit at vi kan formidle kandidater fra et rederi til neste, om oppstarten på første skip blir for vanskelig.

Ikke alle som deltar på Windjammer livsmestring skal videre på sjøen, mange har andre drømmer om veien videre. At Stiftelsen tilbyr en vei videre for dem som ønsker maritim utdanning ligger tett på vårt formål og oppdrag. Men hva om det fantes andre lignende

løp inn i andre næringer? Her vil vi fremover søke aktivt samarbeid med andre bransjer for å dele våre erfaringer og for å skape flere alternative veier inn i yrkeslivet for dem som trenger det.

Hva betyr Windjammer for ungdommene og for samfunnet?

Siden oppstart har Windjammer vært opptatt av å dokumentere resultatene av det vi skaper. Hvert tokt representerer for oss unike personer, historier og endringer som setter spor. For våre samarbeidspartnere, for oppfølgingsapparatet rundt ungdommene og for samfunnet er det viktig at vi kan dokumentere dette. Hvordan kan man egentlig måle livsmestring? Windjammer benytter i dag en metodikk for effektmåling utviklet i samarbeid med fagmiljø. Dette har vi hatt mulighet til takket være støtte fra Sparebankstiftelsen. I tillegg har vi deltatt i ulike forskningsprosjekter som har gitt verdifull innsikt. Fokus fremover er å opprettholde kontinuitet i hvordan vi måler slik at vi får sammenlignbare resultater over tid, samt å bruke analysen av resultatene aktivt i vår utvikling. Vi opplever også å få henvendelser fra forskningsmiljøer som ønsker å bruke Windjammer som case i sine studier, det er vi positive til. Vi ønsker å gjøre vår metodikk og våre resultater kjent for å øke kunnskap om ungdom og livsmestring.

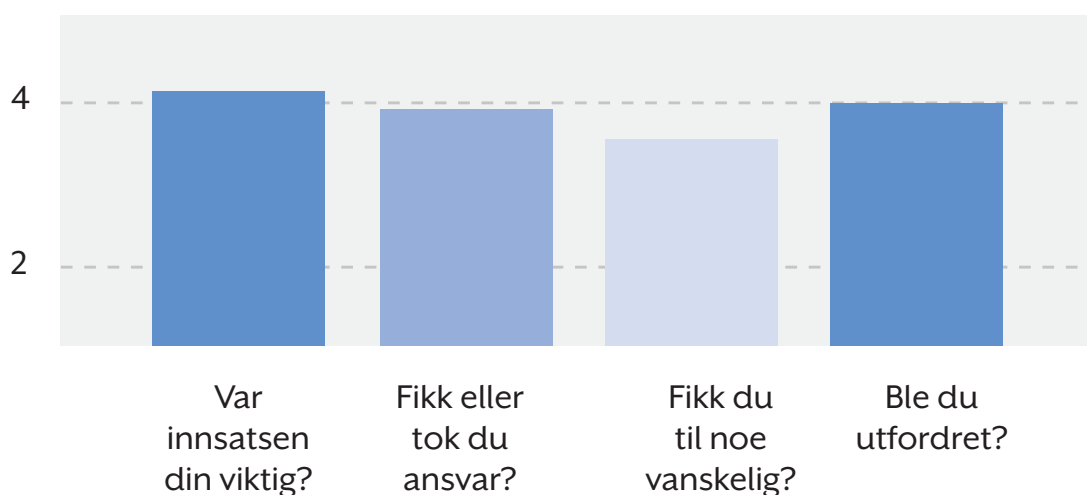

Funn fra effektmåling (Antall respondenter: 114)

HVOR MENINGSFULLT VAR DET Å DELTA?

DELTAGERNE SIER DE FÅR MULIGHET TIL Å TA ANSVAR OG FÅR ØKT TRO PÅ SEG SELV, PÅ EN SKALA FRA 1 - 5.

**I 2025 har
Windjammer engasjert
Menon Economics
for å beregne den
samfunnsøkonomiske
verdien av Windjammer**

Utenforskap er allment anerkjent som et stort samfunnsproblem med store personlige og økonomiske kostnader. For å lage en beregning av Windjammer's bidrag for å forebygge utenforskap igangsatte vi i slutten av 2024 et samarbeid med analysebyrået Menon Economics. Takket være finansiering fra Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse har vi nå mulighet til å gjennomføre en uavhengig samfunnsøkonomisk

analyse som dokumenterer verdien av av Windjammer Livsmestring og Windjammer Lettmatros. Resultatet av prosjektet vil være en kvantifisering og diskusjon av den addisjonelle verdien programmene har for samfunnet, med vekt på unngåtte kostnader som følge av utenforskap. Analysen vil være en viktig dokumentasjon både for bevilgende myndigheter og samarbeidspartnere som investerer i programmene.

Maren Harlem
Leder Windjammer

Foto: Olav Henden

SÅRBARHET ER VEIEN TIL STYRKE

Den nye lederen for Windjammer har selv opplevd utenforskap. Men hun spør seg; hvem er egentlig innenfor, og hvem er utenfor, i dagens samfunn? – Vi bør bli flinkere til å se folk slik de er og slutte å sette dem i båser, sier Maren Harlem.

– Jeg fikk beskjed fra videregående om at jeg ikke fikk fortsette, jeg hadde for mye fravær.

Det sier Maren Harlem fra det nye kontoret sitt i Skur 32 på Akershusstranda. Snøen laver ned over Oslofjorden utenfor, og busser og tog står i stampe. Det liker hun, fordi det viser hvor prisgitt vi er naturkreftene.

Harlem, som beskriver seg som en tidligere Windjammer, har siden begynnelsen av november vært leder for Windjammer-programmet.

Den dagen for over 25 år siden da hun måtte slutte på videregående, var hun heldig som hadde en far som kontaktet Christian Radich, og fikk plass på et 10 måneders forkurs for maritim høyskole. Det var tøft å være på sjøen, men samtidig fantastisk godt å komme seg ut av skolen, minnes hun.

Jobbet i Røde Kors og DNT

Så skulle det gå mer enn to tiår før hun igjen fikk kontakt med Christian Radich. Da jobbet hun i Den Norske Turistforening (DNT). Før det hadde hun jobbet ti år i Røde Kors, og også fått sett en del av verden gjennom jobben.

– Det var kanskje naturlig at jeg jobbet i frivillige organisasjoner. Min drøm hadde alltid vært en jobb hvor jeg kunne «redde verden», sier Harlem.

En dag for et par år siden dukket plutselig Christian Radich opp i livet hennes igjen. Hun fikk forespørsel fra et konsulentbyrå om å gjøre et oppdrag for Windjammer.

– Jeg kjente ikke til Windjammer da, men ble glad Christian Radich hadde funnet tilbake til seg selv og igjen var blitt et skoleskip.

Livet sa «bank bank»

Hun bestemte seg for å melde seg som frivillig og være med på et tokt, og så skjedde det noe annet. Stillingen for å være leder for Windjammer ble utlyst. - Jeg hadde ikke lyst til å si opp i DNT, men visste samtidig at jeg måtte. Livet sa «bank bank» det føltes som en slags rød tråd i det hele. Jeg har alltid hatt lyst til å jobbe med ungdommer.

- *Howdan var det å være med på Windjammer-tokt?*

- Det var som om Maren 18 møtte Maren 45, og de sto side om side. Jeg er mye eldre enn ungdommene, men jeg kjente meg på mange måter helt i samme båt som dem.

Alle som er om bord, pusher noen grenser. Hvilke, er ulikt. For noen er det å klatre i riggen, for andre er det å bo så tett. Men alle vil bli utfordret. Det gjelder også voksne, mener Harlem.

For mye forventningspress

Som leder for Windjammer er hun glad for at hun har den bakgrunnen hun har, hun vet hvor lett det er å havne utenfor. Men hun er ikke så glad i ordet utenforskap.

- Det er som om de som liksom er innafor og de som er utenfor er delt i to, og står på hver side av en elv. Så kan en spørre seg: Er det vi som er innafor, og de som er utafor, eller er det noe annet som skjer her?

Harlem ser på det at så mange unge ikke er i skole eller jobb som en naturlig reaksjon på at samfunnet i dag har krav og forventninger som er vanskelig å innfri.

- Forventingene og presset er massivt, og med internett så er det heller ikke noe fristed for unge. Og så har vi så dårlig tid. Jeg kjenner mange foreldre som mener det er ok at barna tar seg et friår etter videregående, men så må de bli seriøse, studere og liksom havne på rett hylle i livet.

Hun beskriver seg selv som en som spratt hit og dit i 20-årene, og den eneste hun visste var hva hun ikke ville bli. Men kanskje var det bare bra?

Optimistisk av å jobbe med Windjammer

- Alle kommer vi til et punkt i livet hvor vi må ta et oppgjør i livet vårt, mange gjør det i 40-årene og angre på at de har tatt valg basert på andres forventninger. Ungdommene i Windjammer må ta denne selvransakelsen tidligere, og det kan være en styrke.

Nå gleder hun seg til at de skal utvikle et Windjammer-senter på stiftelsens lokaler i Skur 32. Harlem har jobbet mye med lederutvikling, og bruker erfaringen i kontakt med ungdommene.

- Lederutvikling handler mye om å bli kjent med seg selv, sin egen sårbarhet, hvem jeg er i møte med andre. Hos de unge er evnen til å være sårbar og til å få kontakt med sitt eget indre sterkere. Det gjør meg optimistisk.

Lisbet Jære

Foto: Simen Gald

Foto: Simen Gald

MØTTE ARBEIDSMINISTER BRENNA OG FIKK SITT LIVS STØRSTE OVERRASKELSE

– Gode erfaringer fra Windjammer og Lettmatrosprogrammet har vært avgjørende for at vi nå har endret regelverket, sier arbeids- og inkluderingsminister, Tonje Brenna. I november fikk hun være med på å overraske Kevin Johansson med en 12 måneders kontrakt som lettmatros på Color Line.

Foto: Simen Gald

I november fikk hun være med på å overraske Kevin Johansson med en 12 måneders kontrakt som lettmatros på Color Line.

2. januar i år trådte det i kraft en lovendring som innebærer at arbeidsmarkedstiltak på norskregistrerte skip og fartøy kan gjennomføres utenfor landets grenser. Dette er svært gode nyheter for Christian Radich.

Arbeids- og inkluderingsminister, Tonje Brenna, forteller at det er de gode erfaringene med Windjammer- og Lettmatros-programmet som har gjort at Regjeringen har ønsket en lovendring. Erfaringene fikk de etter et forprosjekt på Christian Radich i regi av Nav hvor det ble åpnet for at unge også kunne få støtte fra Nav når skip er utenfor Norges grenser.

– Det er absolutt på tide at dette nå har blitt permanent løsning, ikke minst når vi ser hvor positivt oppholdet på Christian Radich har vært for flere av deltakerne, sier Brenna.

– Arbeid bidrar til trygghet og mening

– Alt for mange unge står i dag utenfor jobb og utdanning. Vi vet at arbeid kan være helsefremmende og at arbeid bidrar til trygghet, tilhørighet og mening, fortsetter Brenna.

Hun forteller at hun selv har møtt noen av deltakerne på Lettmatrosprogrammet, blant dem Kevin Johansson.

Da han en dag i november fikk beskjed om å møte opp på Color Line sammen med Hamna Zaib som også har tatt

lettmatroskurset, ante han ingenting. Der skulle han få seg sitt livs største overraskelse. Der var også TV 2 og Brenna, og kapteinen på Color Line. Kapteinen ga ham og Zaib en 12-måneders kontrakt, mens TV 2 filmet.

– Jeg ble så glad. Jeg hadde vært uten jobb noen måneder og var litt bekymret, men nå satt jeg der med en kontrakt som lettmatros, sier Johansson.

– **Oppdaget nye ting om meg selv** Johansson var på et helt annet sted da han hørte om Windjammer for et og et halvt år siden. Han følte han hadde mistet alt, både venner, familie og livsgnisten. Han hadde tatt data- og elektronikk på videregående, men likte slettes ikke å jobbe med data. Det var Nav som introduserte han til Windjammer.

– På Christian Radich følte jeg at alle problemene mine egentlig bare forsvant. Jeg oppdaget nye ting om meg selv, som at jeg likte å jobbe i lag med andre.

Overgangen fra å jobbe på ei seilskute til Color Line, har gått mye bedre enn han trodde.

– Jeg trives kjempegodt, alle er hyggelige og har tatt godt imot meg. Jeg har lært veldig mye på kort tid.

Nav-direktør imponert

For Hans Christian Holte, direktør i Nav, gjorde møtet med noen av ungdommene i Windjammer stort inntrykk. Han besøkte Christian Radich under Arendalsuka.

– Det er et møte jeg ikke glemmer. Det er lite som er så inspirerende som å se at unge, som av ulike årsaker har hatt det krevende og møtt mange motbakker, lykkes. At de får trua på seg selv, får utdanning og kommer i jobb.

– Hva tenker du om lovendringen som gjør det mulig at Nav-kontorer nå kan benytte seg av Lettmatrosprogrammet som arbeidsopplæringstiltak?

– Jeg synes det er veldig positivt med mer fleksibilitet i tiltaksforskriften. Endringen innebærer jo at vi får større handlingsrom til å skreddersy arbeidsmarkedstiltak etter individuelle behov, og det er bra for da blir ofte resultatene bedre, sier Holte.

Lisbet Jære

FAKTA SAMARBEID MED NAV

Nav har inngått avtale med Christian Radich i forbindelse med et forsøk om et arbeidsmarkedstiltak knyttet til avklaring og arbeidsutprøving på skip. Det er Nav Tiltak Oslo som har inngått avtalen på vegne av hele landet.

- Avklaring og arbeidsutprøving på skip skal bidra til at ungdom som står utenfor arbeid og utdanning kan få kartlagt og vurdert sin arbeidsevne, og få styrket muligheten til å gjennomføre utdanning eller skaffe seg arbeid.
- Aktuelle deltakere er ungdom mellom 16 og 30 år som har behov for avklaring og arbeidsutprøving utenfor sitt ordinære miljø, og på en utradisjonell arbeidsarena.
- Mestring, nye erfaringer og hjelp til å finne videre vei er noe av det som venter deltakerne på om bord på skoleskipet.

Kilde: Nav

ØKONOMI WINDJAMMER 2024

I 2024 har vi gjennomført 6 programmer med til sammen 203 deltakere.

I tillegg har vi hatt 23 deltakere på Windjammer Lettmatros kurs.

Finansieringer/inntekter

Inntekter Livsmestring offentlige innkjøp/egenandel	kr	3 994 000
Diverse private støttespiller Livsmestring	kr	13 277 000
Inntekter Lettmatros offentlige innkjøp/egenandel og rederistøtte	kr	2 476 000
Diverse private støttespiller Lettmatros	kr	1 700 000
SUM støtte/finansiering	kr	21 447 000

Direkte kostnader til Windjammer

Personalkostnader (ca. 5,5 stillinger)	kr	5 539 000
On- og offboarding	kr	825 000
Reisekostnader til og fra skuta for deltakere og frivillige	kr	1 658 000
Klær til deltakerne	kr	417 000
Aktiviteter under tokt	kr	173 000
Forskning/evaluering	kr	251 000
Diverse innkjøp	kr	212 000
Kurs og veiledning Windjammer	kr	248 000
Kostnader Windjammer Lettmatros	kr	805 000
Øvrige markedsførings- og driftskostnader Windjammer	kr	2 934 000

SUM direkte kostnader Windjammer	kr	13 062 000
Gjenværende bidrag til drift og vedlikehold av skuta	kr	8 385 000

Oslo, 31.12.2024

Hasse Lindmo

Direktør Stiftelsen Christian Radich

Windjammer i nøkkeltall

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall tokt	3	4	5	6	6	5
Antall deltaker Livsmestring	100	160	176	200	200	200
Antall deltakere Lettmatros				14	23	16
Omsetning Livsmestring	5 956 000	9 600 000	13 214 000	16 074 000	17 271 000	18 000 000
Omsetning Lettmatros				1 967 000	4 176 000	5 760 000
Sum omsetning Windjammer	5 956 000	9 600 000	13 214 000	18 041 000	21 447 000	23 760 000

WINDJAMMER LAUGET

Windjammerprogrammet er avhengig av både offentlig og privat finansiell støtte. Vårt mål er at det offentlige skal finansiere en økende andel av kostnadene, samtidig som vi opprettholder Windjammerlauget som en viktig og uavhengig kilde til finansiering for de ungdommene som trenger det. Gjennom Windjammerlauget har vi mulighet til å fokusere på ungdommenes behov og gi muligheter til dem som faller mellom andre finansielle løsninger og å forebygge at de faller utenfor skole eller jobb. For 2025 har vi budsjettet med totalt 30 % ekstern finansiering, resten finanseres med Windjammerlauget. Takket være våre støttespillere til Windjammerlauget kan vi se forbi de offentlige rammene og hjelpe de ungdommene som trenger en ny sjanse akkurat nå. Sammen endrer vi kursen i mange ungdommers liv!

WINDJAMMER LAUGET

Windjammer Livsmestring	2022	2023	2024
Antall programmer	5	6	6
Pris per deltaker	75 000	80 000	85 000
Antall deltakere per år	176	200	200
Sum faktiske inntekter	13 139 000	16 074 000	17 271 000
Herav offentlig finansiering	1 720 300	2 419 000	3 242 600
%-vis offentlig finansiering	13 %	15 %	19 %
	2022	2023	2024
Sparebankstiftelsen DNB	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Stiftelsen Det Norske Veritas	1 000 000	3 000 000	3 000 000
A Wilhelmsen Foundation	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Stiftelsen Kaare Berg	0	0	500 000
Eckbos Legat	500 000	500 000	500 000
Leif Høegh stiftelsen	500 000	500 000	500 000
Klaveness Stiftelsen	500 000	500 000	500 000
Hans Herman Horn Stiftelsen	500 000	500 000	500 000
Fred Olsen	420 000	390 000	325 000
Skuld	300 000	300 000	300 000
CoolCo	200 000	300 000	300 000
Ada og Hagbart Waages stiftelse	0	100 000	200 000
Rotary Ekeberg	0	0	80 000
Justnes Rederi AS	0	50 000	50 000
Anders Mjaaland	50 000	50 000	50 000
AS Thor Dahl	50 000	50 000	50 000
Stiftelsen DAM	1 000 000	0	0
Oppmerksomhet Erna Solberg 60 år	0	170 000	0
Bergesenstiftelsen	100 000	0	0
SUM finansiering – private støttespillere	11 620 000	12 910 000	13 355 000

Foto: Olav Henden

WINDJAMMER-KONFERANSEN

Windjammer arrangerer årlig en Livsmestringskonferanse som vi kaller *På Rett Kjøl*. Denne har til hensikt å gi et innblikk i hverdagen til Windjammer for både nye og gamle samarbeidspartnere. Vi vet at Windjammer vanskelig kan forklares, men best må erfares. Derfor blir også brorparten av konferansen lagt i de mer enn kapable hendene til mannskapet om bord. Vi ønsker med dette at veiledere og oppfølgingskontakter til ungdom selv skal kjenne på kroppen hvilken kraft det er i mestring, motstand, høydeskrekk og tunge tak i skjøter, fall og gordinger.

Konferansen ble gjennomført den 13.–15. mai og tiltrakk seg 49 samarbeidspartnere fra hele landet. Vi satte seil ut fra Oslo og stemningen var god allerede fra start. Med oss hadde vi flere Windjammere som tidligere har deltatt på tokt og som på konferansen fortalte om sin personlige bakgrunn og egen erfaring med Christian Radich. Flere ble rørt til tårer av sterke beretninger om fortid, men også nye muligheter som har kommet etter å ha fått blåst nytt liv i egne seil.

Vi startet med en introduksjon til arbeidet vi gjør i land i forkant av tokt. Hvordan vi jobber med de unge på on-boarding, en forberedende samling før påmønstring om bord. Selve ruten gikk fra Oslo til Oslo via Skagerrak, uten stopp med fullt fokus på sjøvakter og introduksjon til arbeidet og døgnyrmen om bord.

Tilbakemeldingene har vært enormt motiverende for oss i teamet og vi gleder oss til å arrangere Livsmestringskonferansen igjen i mai 2025.

Åpent skip

I løpet av året arrangerer vi åpent skip hvor vi ønsker publikum velkommen om bord. Her er både potensielt interesserte til Windjammer og øvrige skuelystne invitert til omvisning eller til å bare ta en runde på dekk.

I løpet av sommersesongen 2024 inviterte vi til åpent skip i Oslo, Bodø og i Arendal under Arendalsuka. Under skutas stopp i Stavanger, Bergen og Kristiansund underveis til Bodø, inviterte vi ansatte i barnevernet og andre som jobber med ungdom til omvisning om bord. Dette var populære arrangement og god markedsføring av Windjammer.

Kyle Tsigakis

VOYAGE 22 | 23 DELTAGERE

Start: 02. februar

Slutt: 29. februar

Hvor: Las Palmas – Madeira – Cadiz – Lisboa

Rekruttering

Midt i sesongen er voyageleader relativt alene om å rekruttere til sine tokt da kollegaene er ute i enten avspasering eller tokt. Allikevel var søkergrunnlaget fra høsten godt og vi hadde driv inn i 2024 på rekrutteringsfronten. Vi er også glad for å kunne være fleksible nok til å hive oss rundt og få med oss interesserte på kort varsel. Det gjorde vi også til voyage 22.

On-boarding

Vi gjennomførte to on-boardinger. Begge bidro til godt samhold og en flott gjeng var klare for avreise med skuta den 2. februar fra Las Palmas.

24 på onboarding.

23 på tokt. 21 fullførte:

- 9 fra oppfølgingstjenesten
- 4 fra Porsgrunn VGS
- 4 fra barnevernet
- 3 fra NAV
- 1 fra Thor Heyerdahl VGS

Toktet oppsummert

Alt i alt var toktet en suksess. Fra kalde Norge kom vi ned til plussgrader, sol og sommerfølelse. Vi fikk gode dager i Madeira hvor vi fikk oppleve Europas største karneval på nært hold. Etter en dag i botanisk hage kunne alle slappe av med MarioKart-turnering, med prosjektor på seilduk oppe på stordekk.

I Cadiz slo vi på stortromma og arrangerte surfekurs for alle interesserte. For de som foretrekker litt mer kjente fremkomstmidler ble det arrangert en guidet sykkeltur i gamlebyen. Etter så mye aktivitet, og ikke rent få solbrente skuldre, var det godt å komme hjem til spakveld om bord på skuta.

Hva gjelder seiling gikk fremdriften for seil i brorparten av toktet. Kun siste etappe fra Cadiz til Lisboa gikk for motor da vi hadde vinden midt imot. Med andre ord har gjengen blitt godt kjent med både rigg, tamper og trim av duk underveis på toktet. Workshop har vi også holdt innen alle fag om bord, i tillegg til strikking og personlig trening.

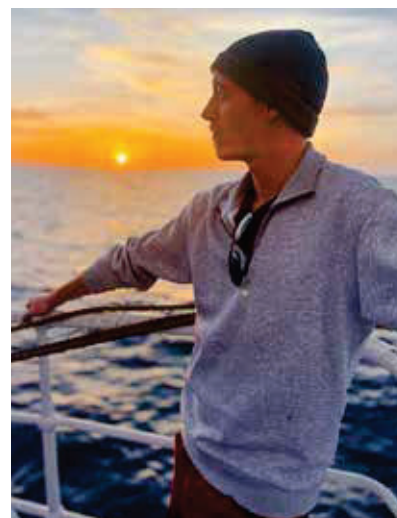

Foto: Sindre Martinson

Windjammer er først og fremst et tokt for mestring, for å bli kjent med seg selv og finne og sprengne sine egne grenser. Det var det mange, om ikke alle, som fikk i løpet av dette toktet. Mange om bord hadde svært vanskelige fortellinger om egen fortid og vi brukte mye tid sammen for å balansere hvor mye vi deler med hverandre for ikke å legge større belastning på hverandre. Vi fant en god balanse sammen og fullførte toktet som en enda mer sammensveiset gjeng enn den som gikk om bord fire uker tidligere.

Konklusjon

Dette toktet har bydd på utfordringer både for windjammere, voyageleader og mannskap. På godt og vondt har vi erfart at egen og andres fortid kan by på smerte i nåtid. Hvordan dette kommer til uttrykk kan enten være til hjelp for forståelse og nærhet, eller bidra til usikkerhet og avstand. For enkelte har man også funnet sin egen fortid i andres fortelling. Dette og mer har bydd på utfordringer for den enkelte, men også for en voyageleader å bistå med å håndtere alle følelsene dette bringer med seg.

Som voyageleader er jeg stolt over den innsatsen hver og en har lagt i å by på seg selv, være åpen for veiledning og ta grep. I tillegg er jeg enormt ydmyk over å få ta del i reisen disse modige medseilerne våre har hatt. De har all grunn til å være stolte – og ikke minst glede seg over de mektige opplevelsene de har hatt om bord. Både av personlige oppdagelser og ytre opplevelser. Voyageleader hilser alle windjammerene og takker dem for et flott tokt!

Kyle Tsigakis
voyageleader

Foto: Kyle Tsigakis

VOYAGE 23 | 35 DELTAGERE

Start: 03. mars

Slutt: 30. mars

Hvor: Lisboa – La Coruna, Spania – Ullapool, Skottland
– Koster, Sverige – Kristiansand, Norge

Rekruttering

Antall søknader til Windjammer stod litt stille etter sesongens første tokt, og vi var derfor glade for at vi har gode samarbeidspartnere som sender ungdom fast på tokt. Det var også mange av ungdommene som søkte seg inn selv, som fikk hjelp til å finne offentlig støtte for sin deltakelse. Dette er vesentlig for å sikre at deltakerne blir fulgt godt opp når de kommer hjem fra tokt, slik at de har de beste forutsetningene for videre utvikling.

Oppfølgingstjenesten i Rogaland har sendt ungdom på tokt med oss flere ganger tidligere, og ønsket å ha med en stor gjeng på dette toktet. Vi reiste derfor til Rogaland for å treffe oppfølgingstjenesten, og holdt rekrutterings- og informasjonsmøter i Stavanger og Haugesund. Her var det med tidligere Windjammere som fortalte om sine erfaringer, og både ungdom og foresatte fikk mulighet til å stille spørsmål.

On-boarding

Vi gjennomførte to on-boardinger, begge på Slora Gård med Trond og Cathrine som vertskap. Disse la et godt grunnlag for godt samhold og videre arbeid med lagfølelse om bord!

Toktet oppsummert

Værforholdene i Lisboa gjorde at vi hadde et ganske kort vindu før vi måtte lette anker, og vi rakk derfor ikke alt

38 på onboarding. 35 på tokt. 28 fullførte

- 7 egensøknader
- 2 fra NAV
- 4 fra Thor Heyerdahl VGS
- 1 fra Skogmo VGS
- 1 fra Byåsen VGS
- 5 fra OT Nordland, Vestland og Innlandet
- 8 fra OT Rogaland

program som vi gjerne skulle gjort med Windjammere. Vi hadde fokus på å bli kjent i vaktlagene for å skape trygghet og samhold, og sikkerhetsgjennomgang for å bli godt kjent med rutine om bord. Riggtreningen ble kortere enn vi ønsket, men sånn er det noen ganger når vi er prisgitt vær- og vindforhold. Vi seilte ut fra Lisboa i strålende sol, men det gikk ikke lang tid før solbaderne på dekk ble byttet ut med rennevenner og grønne ansikter. Mange var sjøsyke, og første stopp i et regntungt La Coruna var kjærkomment!

Vi fikk en tur innom sentrum av byen for en byvandring, hadde Radich Games på kaia og var på dagsutflukt til Santiago de Compostela. Før avreise videre fikk vi også gjennomført en velbehøvd ekstra riggtrening, som la grunnlaget for god videre seiling.

På neste etappe satte vi kursen mot Biscaya, og vi suste over bukta med god vind i seilene. Neste mål ble satt til Ullapool, en liten fiskelandsby i det skotske høylandet. Når vi kom frem fikk vi gleden av å bevitne et rørende gjensyn mellom far og datter, som ikke hadde sett hverandre på over fem år. Det var en stolt far som ble vist rundt av sin datter, og et stort øyeblikk å få ta del i. Vi reiste ellers på dagstur til Inverness, og kjørte zip-line i tretoppene til stor fornøyelse (til og med medicene var med).

Før ankomst til Ullapool var det tydelig at et av vaktlagene strevde veldig med samholdet, og både deltakere og mannskap var frustrerte og slitne. Etter mange forsøk og alternativer bestemte vi oss for å gjøre noe helt uvanlig i Windjammer-sammenheng – nemlig å splitte opp vaktlaget og fullføre toktet med kun to Windjammer-vaktlag. Den siste vekten ble et rent jungmanns-lag. Dette ble gjort for å bedre dynamikker og sam-

spill, samt for å ta vare på mannskapet som hadde stått i brasene. Dette viste seg å fungere svært godt, og ga en mulighet for de deltakerne som ble opplevd som svært krevende til å vise frem andre sider hos seg selv. De skal også ha honnør for at de grep denne sjansen til å bryte sine mønstre. En ekstra bonus var også at jungmennene fikk ekstra tett oppfølging og opplæring fra mannskapet.

Ved avgang fra Ullapool var planen egentlig å gå til Shetland, men ettersom vi i såfall ville blitt liggende værfast der noen dager gikk vi heller direkte over Nordsjøen og mot Koster. Her hadde vi påskefeiring med bære rebus og påskeeggjakt. Det ble også tid til tenderkjøring, en tur på land og et dupp i havet for de som ønsket før vi satte kursen mot Kristiansand, offboarding og avmønstring.

Konklusjon

Dette toktet var spesielt på mange måter, men særlig fordi vi hadde med oss et produksjonsteam som filmet materiale til den kommende serien På rett kjøll. Ettersom vi aldri helt vet hvordan toktet blir og hvem deltakerne er, var det vanskelig å lage noen konkret plan på forhånd for hvem og hva som skulle filmes. Kursen måtte bli til mens vi seilte, og fotograf Mikael imponerte stort med sin sensitivitet, innsats og tilstedeværelse. Til slutt merket vi knapt at kameraet var rundt oss. Han har tatt opp ca 150 timer materiale, som skal skjæres ned til 8 episoder på 10-15 minutter. Fokuset er på ungdommene, og hva som skjer med de når de opplever samhold, fellesskap og mestring om bord. Som voyageleader er det sterkt å se ungdommene dele så modig av sine historier, og ikke minst høre de sette ord på hva det er de kjenner på om bord. I en hektisk hverdag hvor man ofte føler at man ikke strekker til, var det en kjærkommen påminnelse om at det vi gjør har en viktig betydning for enkelt-personer.

Som voyageleader er jeg også full av respekt for hva mannskapet står i i løpet av et tokt. Det mangler ikke på utfordringer underveis, og den omsorgen de har for hverandre, skuta og deltakerne er helt unik.

Heidi Ellefsen
voyageleader

Foto (alle): Olav Henden

VOYAGE 24 | 33 DELTAGERE

Start: 2. april 2024: **Kristiansand**

Slutt: 29. april 2024: **Oslo**

Hvor: Kr.sand – Stavanger – Lerwick– Hvide Sande –
Marstrand – Oslo

Rekruttering og onboarding

På kort varsel ble undertegnede konstituert toktleder tidlig i rekrutteringsfasen. Med god støtte fra WJ-leder, fikk vi systematisert en god liste med potensielle deltakere og flertallet søkte privat, noen kunne likevel ikke stille egenandel for deltakelse. Med sterk innsats, ble det rekord i deltakelse og varighet for kosekvelden i lavvoen.

Toktet oppsummert:

Helt generelt var dette toktet mye kaldere enn vanlig. Oppstarten ble nesten litt surrealistisk med frost og snøvær i Kristiansands skjærgård i starten av april. Vi måtte utsette riggtrening et døgn og begrense ferdsel på dekk på grunn av is i riggen. Slikt vær gjør at det blir tyngre å holde energi og motivasjon i sjøvaktene, men mannskapet stod på og windjammerne investerte godt for å holde god stemning. Vi fikk seilt litt på vei til første stopp i Stavanger, med kald vårlig stemning, spennende besøk på Oljemuseet og en tur på butikken. Det ble lange og gode samtaler med noen av deltakerne som hadde hjemlengsel, syntes reglene om bord var for

strenge eller var redde for å avsløre seg som for dårlige personer til å være en del av fellesskapet. Fire av ungdommene mente de hadde lært noe og reiste hjem for å ta tak i livene sine på annet vis. Tre andre bestemte seg for å gi det en ny sjanse til neste havn.

I isende vind fikk vi fin seilas til Lerwick, Shetland. Det ble et eksotisk stopp, med gresskleddede klipper, sau og besøk på museet i Scalloway, der «Shetlandsbussen» holdt til under andre verdenskrig. Høydepunktet var nok likevel at vi fikk besøk av 9 lokale folkemusikere som spilte til dans på banjeren. Stemningen ble magisk og styrket fellesskapsfølelsen om bord. Vi traff ganske fint på vindretningene og seilte videre, like godt påkledde som før. Fikk dansk hygge i Hvide Sande og historisk sus til fots i festningsbyen og frihavna Marstrand. Gjennom godt samhold og mye omsorg i vaktlagene, samt mye godt motivasjonsarbeid fra mannskap og windjammerteamet om bord, fullførte 28 windjammere hele toktet og ble belønnet, litt vårligere temperaturer, båttur og piknik på Hovedøya, før utvask og banjermiddag hjemme i Oslo.

Fire uker høres ganske lenge ut, men det er et tett program som skal sys sammen for å få løst alle oppgaver underveis. Noen ganger var det nok merkbart at undertegnede var en kreativ optimist på første tur som Voyageleader. For planlegging av avsluttende vaktlagsmøter, savnet jeg en mer fast rutine å forholde meg til. Dette er en viktig oppgave, med mange behov og meninger å ta hensyn til. Ellers fikk vi gjennomført alle aktiviteter i god stil ved hjelp av fleksibel innstilling fra byssa og dekksgjengen, tålmodig veiledning fra kapteinen og god støtte

fra overstyrmann, voyageleader-assistent og windjammerteamet.

Vi må ikke glemme at den viktigste arbeidstreningen vi tilbyr er å være mannskap, gå sjøvakter og løse oppgaver på Christian Radich. Positiv forventning, kombinert med stivt og omsorgsfullt byråkrati rundt hvile og sykemelding, fungerer svært godt for å opprettholde felles god innsats i vaktlagene. Workshops er viktige for å teste ut interesser og evner hos den enkelte, vi opplevde god interesse og påmelding til workshops og mannskapet leverte godt på sine fagfelt.

I godt samarbeid med skipsledelsen, som holdt et våkent øye med vær-meldingene, valgte vi riktige havner og fikk gode seiletapper mellom dem. Selv om vi la til langt fra verdens navle og i lavsesong syntes både mannskap og windjammere det var forfriskende å komme til steder de ikke besøker så ofte. En stor fordel var at hjemreise ble en knotete tanke for de windjammere som var usikre på om de ville klare å fullføre toktet.

Som mange tidligere tokt så det nesten ut som det var en annen gjeng unge mennesker som stolt gikk i land, i forhold til dem som forsiktig steg om bord fire uker før. På vegne av Windjammer ønsker jeg dem god vind på sine videre reiser.

Voyage leader
Jo Leif G. Strønen

Foto: Jo Leif G. Strønen

33 på onboarding: 33 på tokt. 27 som fullførte

- NAV: 6
- OT Vestfold: 11
- OT Telemark: 1
- OT Nord-Gubrandsdal: 1
- OT Innlandet: 3
- OT Rogaland: 6
- OT Akershus: 1
- OT Asker og Bærum: 1
- OT Buskerud: 1
- OT Trøndelag: 1
- Porsgrunn VGS: 1
- Barnevern, Akershus: 1

Foto: alle / Jo Leif G. Strønen

VOYAGE 25 | 34 DELTAGERE

Start: 22. september
Slutt: 19. oktober
Hvor: Oslo – Peel, Isle of Man – Vigo,
Spania – Lisboa, Portugal

Rekruttering

Antall søknader til Windjammer gjennom sommeren nådde et nivå vi aldri før har opplevd. Dette har i stor grad sammenheng med kampanjer på sosiale medier som har gått gjennom ferien. Svært mange har fanget opp at Windjammer finnes. Vi brukte også mye tid på å avklare søkerens tilknytning til offentlig sektor. Flere hadde søkt inn på eget initiativ uten å ha snakket med sine veiledere i og oppfølgingstjenesten. Det var derfor gledelig for oss at flere fikk støtte fra sine veiledere når tjenestene fikk informasjon om Windjammer.

Onboarding

Vi gjennomførte to onboardinger. Disse la et godt grunnlag for godt samhold og videre arbeid med lagfølelse om bord.

35 på onboarding. 34 på tokt. 30 fullførte

- 11 egensøknader
- 7 fra Nav
- 6 fra Drammen VGS
- 4 fra oppfølgingstjenesten
- 1 fra Byåsen VGS
- 1 fra barnevernet

Toktet oppsummert

På grunn av et sjeldent godt vindu med vind vestover tok vi beslutningen om å seile nord for Storbritannia på vei ned til Lisboa. Seilføringen var svært

god og ga god innføring i det seil-tekniske for våre ferske Windjammere. Det gir også et ekstra boost til mannskapet om bord når vi får en så god start på et tokt.

Da vi hadde kort tid før vinden skulle snu måtte vi raskt sette seil vestover. Dette gikk derfor noe ut over det faste bli-kjent programmet vi pleier å kjøre i Windjammer. Derfor måtte vi bruke ekstra tid på å arbeide med samhold og lagfølelsen utover i uke 2 og 3. For noen vaktlag gikk dette mye lettere enn andre, men mot slutten av toktet kunne alle rapportere om et styrket samhold.

Vi fikk et godt første stopp i Peel, Isle of Man. Vi fikk en tur innom sentrum av byen for en byvandring. Eller for de fleste en bunkring av snacks og drikke. Det begynte å blåse opp til dårlig vær. Derfor måtte vi kaste loss for å ikke risikere å knuse skipet i svellet mot brygga vi lå til. Til tross for at vinden ga et litt kortere opphold i land enn mange ønsket seg, ga den oss derimot fortsatt god seilvind for seilaset videre mot Vigo, Spania. Hele veien sørover fulgte styrmenn og kaptein nøye med på kart og værbildet da storm og orkaner kom som perler på en snor over Atlanterhavet med kurs for Storbritannia og Biscaya. Glade er vi som har så dyktige styrmenn at vi knapt merket noe til uværet til sjøs. Med iskald beregning navigerte de skuta og Windjammer inn mellom stormsentrene og trygt i land for å stå av stormene.

I Vigo fikk vi ekstra langt opphold på grunn av et raskt skiftende værbilde og en havn som ikke helt klarte å bestemme seg for om vi fikk lov å ligge lenge eller ikke. I tillegg fikk vi påvist tilfeller av skabb om bord, som krevde oppfølging og tiltak. Dermed tok vi dag for dag. Windjammer dro på en dagsutflukt til Santiago de Compostela. Videre ble det en kveld med fart og spenning med Virtual Reality og andre simulatorer.

Voyageleader ble sykmeldt siste dagen av oppholdet i Vigo og toktets siste uke ble ledet av voyageleader assistent. Med hjelp av en kollega fra team Windjammer som kom reisende ned fra Norge ble off-boardingen gjennomført og programmet fullført etter planen.

Konklusjon

Voyageleader har som et av sine faste mantra inn i Windjammer «det er i ubehag vi er i utvikling». Dette toktet er et godt eksempel på at dette stemmer for oss alle. Ansvaret for å lede programmet er enormt og det er viktig at vi alle drar i samme retning. Men også at voyageleader klarer å hjelpe seg selv like mye som han hjelper andre. Heldigvis er det svært dyktige folk om bord av både fast mannskap og eksterne som klarer på eksemplarisk måte å ivareta både deltakere, windjammer og det faglige i voyageleaders fravær. Det er veldig betryggende og en god lærdom.

Som voyageleader er jeg stolt av hva deltakerne har klart å få til i løpet av toktet. Det har stått utfordringer i kø og tålmodigheten og aksepten de har vist til hverandre har vært rørende å være vitne til. Jeg har stor tro på hver og en av dem og hva de skal få til på veien videre. Voyageleader hilser alle windjammerene på voyage 25 og ønsker dem god vind i seilene på ferden videre!

Kyle Tsigakis
voyageleader

Foto (alto): Kyle Tsigas

VOYAGE 26 | 35 DELTAGERE

Start: 23. oktober

Slutt: 19. november

Hvor: Lisboa – Porto Santo – Funchal – Porto - Malaga

Rekruttering

Etter rekordrekruttering til høstens første tokt, stod det litt mer stille i ukene før oppstart. Denne uroen er vi vant til å leve med i oppkjøringen til tokt, men det gjør også noe med oss. Vi satte derfor alle kluter til, og intensiverte kontakten med potensielle samarbeidspartnere. Dette ga oss gode resultater, og vi kan med glede konstatere at høstens tokt bød på flere nye samarbeidspartnere. En av disse er Fredriksten Rotary Klubb, som har finansiert egenandel for 9 ungdom fra Halden og omegn. Noen av disse kommer fra Deltagrupperen, en arbeids- og inkluderingsbedrift i Halden. Disse har gjort en kjempeinnsats med rekruttering, oppfølging og forberedelse av deltakerne, og vi gleder oss til videre samarbeid!

Også til dette toktet ser vi at det er mange deltakere uten oppfølgende instans, som finner frem til oss på egen hånd. Felles for mange av disse har denne gangen vært at de spesifikt er interessert i et yrke til sjøs, og søker Windjammer Livsmestring med konkret plan om å søke Windjammer Lettmatros i neste steg.

On-boarding

Vi gjennomførte også denne gangen to on-boardinger, begge på Slora Gård

36 på onboarding. 35 på tokt. 34 fullførte

- 12 egensøknader
- 4 fra Nav
- 4 fra Drammen VGS
- 1 fra OT Halden
- 3 fra barneverntjenesten
- 6 fra Delta Halden
- 2 fra OT Møre og Romsdal
- 2 fra OT Rogaland

med Trond og Cathrine som vertskap. Hit er det godt å komme, og det gjør noe med gruppen å bli møtt av deres omsorg og raushet. For å få høsten til å gå opp var voyageleader også kursleder sammen med Jo Leif. Viktig del av laget var også Sindre matros om bord, som voyageleader assistent. Det var mange baller i lufta, men også veldig gøy å samarbeide enda tettere med gode kollegaer.

Toktet oppsummert

I oktober var det på tide å sette seil fra Lisboa igjen. Vi lå et lite døgn til kai for proviantering og forberedelser, før vi kaster loss og la oss på fast ankerplass i bukta på utsiden. Dette har vi gode erfaringer med, ettersom det gir oss tid og ro til en grundig oppstart. Stemningen var god og innsatsen stor, selv om mange synes det er utfordrende med alle regler de skal forholde seg til – ikke minst i forhold til uniform.

På grunn av god seiling i sørøstlig kurs, ble første etappe noen dagers seiling til den lille øya Porto Santo i nærheten av Madeira. På overfarten fikk flere kjenne på passelig grad av sjøsyke, og det var fint for mange at denne etappen ikke var så lang. Porto Santo var en ny havn for oss, men viste seg å være midt i blinken for våre behov. Her var det stille og rolig, med passe lang avstand til sentrum og butikker. En rolig og behagelig atmosfære ligger over øya, og forholdene er så små og oversiktlige at deltakerne kan rusle rundt med følelsen av å være på egenhånd. Vi fikk tid til både busstur på øya, handlestopp og besøk på en paradisisstrand under vårt besøk, og avsluttet oppholdet med en overraskelses Halloween-fest om bord før avreise. Neste stopp ble ikke langt unna, av praktiske hensyn gikk vi videre til Funchal, en havn vi er godt kjent i og

alltid glade for å komme tilbake til. Her lå vi ved siden av Sørlandet, men dessverre satte omgangssyke om bord der stopper for utvekslingsbesøk mellom elevene.

Ved avgang fra Funchal var ruten videre litt uklar, på grunn av usikkerhet rundt vær og vind. Det ble vurdert frem og tilbake i bestikk, og vi fokuserte på å finne den beste vinden for mest mulig seiling og dager i sjøen. Vi stoppet etter hvert i havnebyen Leixoes, en av Portugals største havner. Vi tok toget inn til Porto, og deltakere, veiledere og vaktledere brukte dagen her sammen til å utforske. Det ble mange bilder av fargerike bygninger, og mange pasteis de natas! For å hjelpe til med å utforske byen fikk vaktlagene med seg en by-bus med oppgaver de skulle gjennomføre rundt omkring i byen. Til inspirasjon og glede for en del, mens andre helst ville slappe av med cafeliv og shopping.

Tiden går fort mens vi er om bord, og plutselig hadde vi bare tiden av veien før ankomst til Malaga. For å vente ut et værvindu gjennom Gibraltarstredet ankret vi opp utenfor Cadiz, og startet gjennomføringen av offboarding her. Selv om mange synes denne fasen er vanskelig, gjorde deltakerne en god innsats, og de aller fleste har laget seg gode planer for sin vei videre. Så vet vi av erfaring at selv de som ikke viser mye på utsiden av hva de ønsker eller vil, også har fått satt i gang viktige indre prosesser. og vi vet at de tar med seg gode erfaringer som de kan bruke som ledestjerner på sin vei videre.

Foto: Olav Henden

Konklusjon

Dette toktet var preget av mange deltagere som VILLE seile, og som ville lære seg mest mulig om livet på havet. Det gjør noe med stemningen om bord, og det er godt for mannskap og frivillige å kjenne på en giv og en interesse, det gjør noe med motivasjonen for å lære bort og å stå i det som er utfordrende. For selv om det er mange på dette tok-

tet som tilsynelatende allerede har funnet sin vei og vet hva de vil, så har toktet også vært preget av det motsatte – av ungdom som strever; med å finne sin verdi som menneske, med å ta seg selv på alvor nok til å vise seg sårbar og våge. Det ligger mange timer med motivasjonssamtaler i dette toktet, og det er så verdt det når vi ser den

endringen som har skjedd hos mange ved toktets slutt. En av deltakerne på 8-12 sa det så godt: *«Jeg vil bli husket som den som startet dårligst, men som ble en av de som avsluttet best».*

Heidi Ellefsen
voyageleder

Foto (alle): Heidi Ellefsen(?)

Foto (alle): Olav Henden

Foto: Jarlfryd Sletvold Åseng

VOYAGE 27 | 40 DELTAGERE

Start: 23 november 2024

Slutt: 20 desember 2024

Hvor: Malaga – Porto Santo (oppankring) – Madeira inkl
besøk på Desertasøyene – Lanzarote – Las Palmas

Rekruttering og onboarding

Deltagerne ble rekruttert fra Nav, OT, VGS og innsøkt selv eller av familiemedlemmer.

Onboarding ble som vanlig gjennomført på Slora gård i 2 onboardinggrupper.

40 på onboarding.

40 på tokt. 36 som fullførte

- NAV: 4
- Vestfold OT: 7
- Fredriksten Rotary: 1
- Drammen VG : 6
- Brønnøysund VGS: 1
- Thor Heyerdahl VGS: 1
- Porsgrunn VGS: 14
- Egensøknader: 6

Toktet oppsummert:

Dette var et godt planlagt og gjennomført tokt. Vi mønstret på i Malaga, seilte til Porto Santo der vi ankret opp og gjennomførte alle workshops. Så seilte vi videre til Madeira, hvor vi lå til kai, slik

at alle fikk en tur i land. Deretter gikk ferden til Desertas-øyene, som ble meget populært. Ungdommene var skikkelig fine, de plukket søppel og var meget respektfulle. Vi badet, og noen fikk svømmetrening. Vi hadde også badestopp underveis, til stor glede for alle. De som ikke var trygge på sine svømmekunnskaper, fikk låne flytevest.

Mannskap og frivillige var meget motiverte. Målet var at ingen skulle være utslitte, og det målet nådde vi. Mannskapet sto på, var dyktige mentorer og gode forbilder. Det var godt samarbeid av alle og vi hadde med totalt 11 stk banjerfrivillige, 7 gjennomførte 4 uker, og 4 delte toktet i to og byttet på Madeira. Vi hadde også 4 dekkfrivillige og 2 mediser. Den ene medicinen måtte reise hjem fra Madeira pga tragiske omstendigheter hjemme. Det ble bestemt at det kun skulle være en medic igjen, da vi ikke hadde behov for en til. I tillegg til det faste crewet var det 1 lærling og 9 jungmenn med.

Dette var det første toktet vi gjennomførte i samarbeid med ungdommer fra kombiløpet på Porsgrunn VGS. Her deltok ungdom med ulike skolebakgrunn fra hjemlandet som trenger økt kompetanse i norsk og norske grunnskolefag for å mestre videre skolegang. Ungdommene fikk stor språkforståelse og bedret språkkunnskapene sine betraktelig. På onboarding jobber vi jo konkret med at de skal finne ut av "hvem er jeg", og at de skal få forståelse for forskjellige personligheter og roller, og at det er bruk for alle sammen. Elevene fra Porsgrunn lærte også å forstå samfunnet og rammene om bord på en naturlig måte. Alt var likt for alle. Det ble dannet mange vennskap, også på kryss av landegrensene. Dette ble en god start på et spennende samarbeid med Porsgrunn VGS.

Det var stor utvikling blant ungdommene. Mange lærte seg godt norsk, og alle mestret stort. Det er alltid små og store hendelser under et tokt, når det er så mange mennesker sammen. Dette ble håndtert bra av alle sammen.

Voyageleader assistent David, til vanlig lettmatros om bord, gjorde en fantastisk jobb.

Voyage leader
Jarlfryd Sletvold Åseng

OPPLEV WINDJAMMER I SERIEN «PÅ RETT KJØL»

Å skape endring er en drivkraft for mange dokumentarister. Målet til produsent Ole Kristiansen er at dokumentarserien «På rett kjø» om Windjammer skal gi motivasjon og håp til de som ønsker en ny kurs i livet.

Ole Kristiansen (produsent)

Åtte episoder – åtte ungdommer

TV Inter var med på et Windjammer-tokt som startet i Portugal like før påske i fjor. – Vi fikk være med på skuta og være flue på veggen i fire uker. Vi var så heldige at vi ble godt kjent med ungdommene, og fikk gjort noen flotte portretter av dem, sier Kristiansen.

Hva var det som opptok ungdommene, hvilke tema dukket opp som skulle vise seg å være spesielt viktige?

Åtte tema pekte seg ut, og de fikk hver sin episode: Vennskap, tillit, mestring, fellesskap, trygghet, tilhørighet, aktivitet og selvfølelse.

– Jeg tror veldig mange unge vil identifisere seg med utfordringene ungdommene i serien har. Og sitte igjen med

følelsen: Selv om jeg ikke har noen venner i dag, er det mulig å få til. Selv om jeg ikke føler jeg kan noe, så finnes det ting også jeg kan mestre. De har også laget et undervisningsopplegg til dokumentarserien.

Tema i vinden

–Hva kan vi spesielt glede oss til, har du en teaser?

–Et veldig fint øyeblikk er der Olivia får møte faren sin igjen. Faren er skotsk, de har ikke møttes på svært lenge, men det skjer når Christian Radich legger til havn i Skottland, og faren kommer til havna.

Kristiansen kan også avsløre at den livlige Markus etter hvert vil vise seg fra en litt annen side. Han kan virke som å være prototypen på en alltid sosial og selvsikker Bærums-gutt, men utover i serien så dukker en mer sårbar Markus opp bak fasaden.

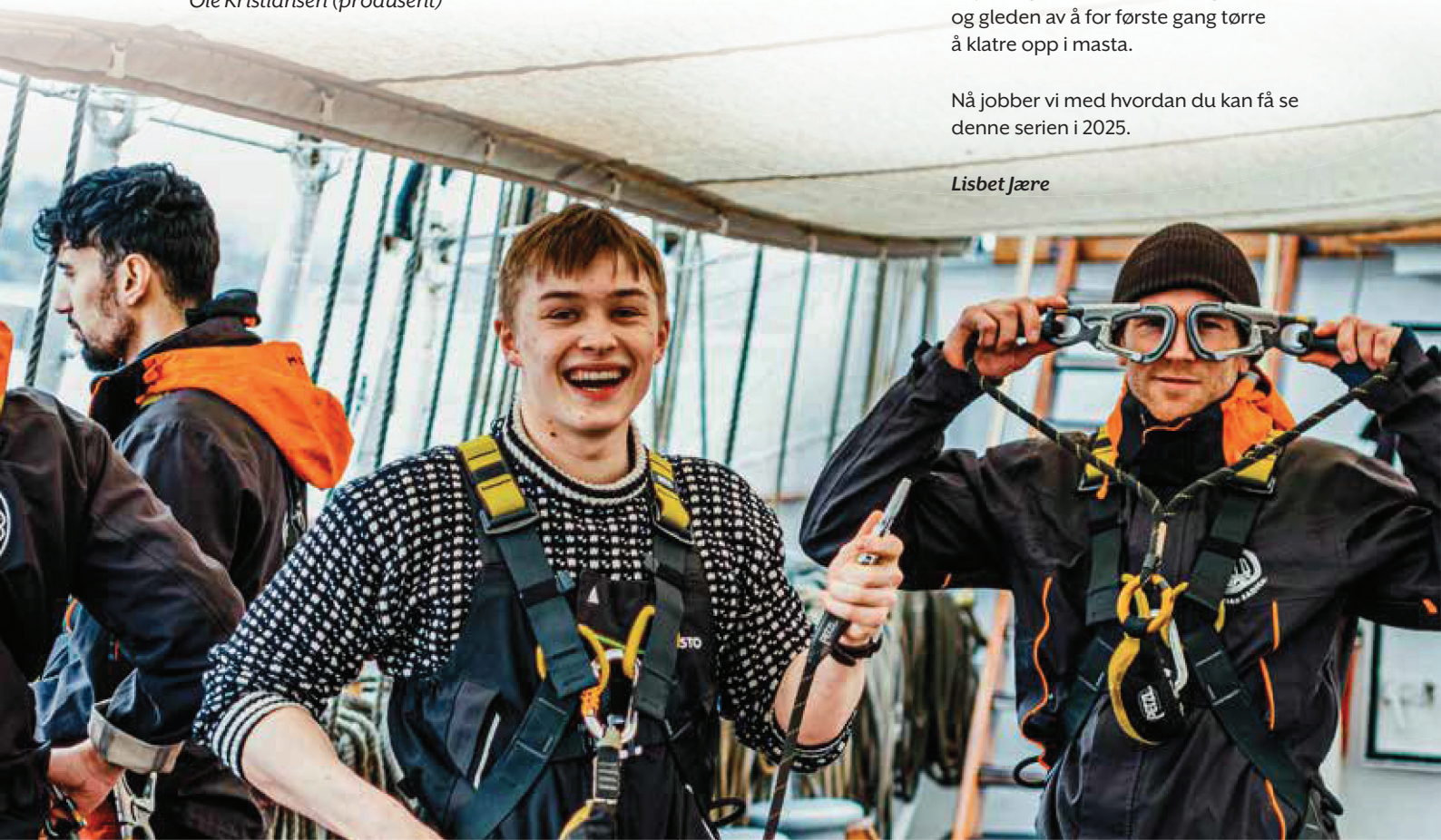
Flotte scener og ny giv

Kristiansen håper at «På rett kjø» skal fremkalle håp og ny giv til å endre kurs i livet for de som ønsker det. At de som kjenner på at de sitter fast i en situasjon de ønsker å komme seg ut av, skal få tro på at det finnes noen verktøy som kan brukes til å mestre livet.

Så lover han flotte scener fra livet på havet i ei vakker, hvit seilskute. Fra ungdommer som spyr på rekka i uvær og høye bølger, til blikkstilte hav og solskinn, og gleden av å for første gang tørre å klatre opp i masta.

Nå jobber vi med hvordan du kan få se denne serien i 2025.

Lisbet Jære

Forsider fra undervisningsmatriell lagd til serien.

«KANSKJE HAN IKKE ER SÅ JÆVLIG SOM JEG TROR» **EPISODE 1**

HVORDAN EN OPPLEVELSE PÅ SJOEN KAN UTFORDRE VÅRE FORDOMMER OG ENDRE HVORDAN VI SER PÅ HVERANDRE.

«JEG SLITER MYE MED Å STOLE PÅ VOKSNE!» **EPISODE 2**

DENNE EPISODEN FØLGER WINDJAMMERNE GJENNOM DERES FØRSTE HELE DAG OMBORD PÅ CHRISTIAN RADICH, HVOR DE UTFORDRES BÅDE FYSISK OG MENTALT.

«Å UTFORDRE SEG SJØL» **EPISODE 3**

I DENNE EPISODEN AV PÅ RETT KJØL HANDLER DET OM MESTRING. DE 30 UNGDOMMENE OM BORD PÅ CHRISTIAN RADICH FÅR VIRKELIG KJENNE PÅ HVORDAN DET ER Å UTFORDRE SEG SELV, BÅDE MENTALT OG FYSISK.

Fra venstre: Henrik Peder Gouvertsens (regissør), Anette Løken Jahr (programskaper), Brynjar Sætre (produksjonsleder) og Ole Kristiansen (produsent)

Åtte temaer pekte seg ut, og de fikk hver sin episode:

vennskap

tillit

mestring

felleskap

trygghet

tilhørighet

aktivitet

selvfølelse

En Windjammer blir filmet en stille kveld i Skagerak.

Foto: Mark Ambedt

I Windjammer er vi opptatt av at ungdom skal komme seg tilbake i aktivitet. Målet er på ingen måte at alle skal bli sjøfolk. Imidlertid ser vi at omtrent 10% av de som gjennomfører Windjammer blir varig interessert i et yrke på sjøen. Vi har tilrettelagt for en praktisk og yrkesrettet måte å kvalifisere seg til å bli matros i norske rederier. Januar 2023 mønstret sju spente ungdom på Christian Radich i Las Palmas. Alle hadde deltatt på Windjammer livsmestring og var nå de første deltakerne på vårt lettmatroskurs. Nå har vi funnet en god form på kurset. 26 ungdom har fullført så langt og 9 nye lettmatros mønstret av Christian Radich desember 2024.

Det er 110.000 unge som står utenfor jobb eller skole. Den maritime næringen skriker etter arbeidskraft. Windjammer lettmatrosprogrammet tar folk fra utenforskap inn i sjømannskap. Ved inngangen til tredje driftsår i programmet er det gledelig at vi har fått på plass en viktig lovendring som gir Nav tilgang til å bruke programmet som arbeidsavklaring og opplæringstiltak. Vi har til nå operert på en midlertidig forskrift fordi deler av opplæringen skjer mens vi seiler i utlandet. Nå er denne forskriften endret, og vi tilrettelegger derfor for større offentlige innkjøp av lettmatrosopplæringsplasser i 2025.

LETTMATROS – VIKTIGE RAMMEBETINGELSER PÅ Plass

FØRSTE KVINNE FERDIGUTDANNET SOM MATROS

For to og et halvt år siden satt Lone Tenmann Gundersen (20) hjemme. Redselen for å ikke være god nok var for stor, og hun hadde hoppet av videregående. En måned med Windjammer ga henne ny giv, og i november fikk hun sertifikat som matros.

– Da vi startet med Windjammer i 2018, var vi opptatt av at dette ikke skulle være opplæring i sjømannskap. Men så viste det seg at for mange så var nettopp det med å lære faget hovedmotivasjonen, sier Daniel Ingebretsen, driftssjef i Christian Radich.

Han syntes det var utrolig leit at de ikke hadde et tilbud til de som ville fortsette etter Windjammer, og kom på tanken: Hva om Christian Radich kunne starte et kurs for lettmatroser?

De kastet seg rundt for å lage kurset, og i januar 2023 var Lone Tenmann Gundersen en av sju tidligere wind-

jammere som skulle lære seg faget med å bli lettmatros.

Stort behov for matros

For å få ferdighetssertifikat som matros må en ha 18 måneders praksis om bord. Lettmatros er graden før matros og krever seks måneders praksis.

– Lettmatroskurset pågår parallelt med Windjammer-tokt, og det er en positiv smitteeffekt for deltakerne å kunne se at det finnes mulighet både for å få seg jobb og utdanning om en trives med livet på sjøen.

Det er nå tredje året Christian Radich tilbyr Lettmatros-programmet. Det er to kurs i året som varer i fire måneder, med plass til åtte elever på hvert kurs.

– Etterspørselen etter matros er stor, og for Christian Radich er det positivt å kunne tilby denne utdanningen. Det vi selger inn til rederiene for å oppmuntre

dem til å ta imot våre kandidater, er - at vi kjenner dem godt så de kan være trygge på at de har høy arbeidsmoral og er gode på sikkerhet, sier Ingebretsen.

Stor overgang å jobbe offshore

Tenmann Gundersen har funnet seg godt til rette med å jobbe offshore i dag, men overgangen fra å jobbe på et seilskip var stor. Akkurat når vi tar praten ligger hun til kai i Bergen.

– Da jeg fikk spørsmål om å jobbe offshore syntes jeg det hørt litt skummelt ut. Jeg elsket jo å jobbe på seilskip. Jeg var veldig nervøs da jeg tok flyet til Stavanger, og visste ikke hva som ventet meg.

Den første tiden ble ikke enkel, og hun syntes ikke hun fikk god nok oppfølging. Men i oktober 2023 kom hun på et skip der hun fortsatt jobber og trives. Til tross for at hun lenge var eneste kvinne om bord.

Har overvunnet angsten

At det går opp og ned, og at livet til sjøs bokstavelig talt er en bølgedal, er hun blitt vant til fra Windjammer-programmet. Hun fikk høre om Windjammer for to og et halvt år siden, etter at hun hadde hoppet av konditorfaget. Hun slet med angst og syntes hun ikke var flink nok.

– Det var jo dager det var skummelt og ubehagelig, og jeg bestemte meg for at dette ikke var noe for meg. Men så gikk det over, og jeg hadde noen utrolig fine opplevelser og kjente på en mestringsfølelse som jeg aldri hadde kjent før. Det ga meg mersmak.

Selv om det innimellom også kan være tøft, så kjenner hun fortsatt på denne følelsen av mestring, og angsten har hun overvunnet. I november løste hun ut ferdighetssertifikat som matros, som en av de første som har fullført utdanningen.

– Halve jobben er de snille kollegaene og de sosiale kveldene. På båten jeg er nå er de veldig flinke til å være sosiale og inkludere hverandre. Så liker jeg også å jobbe turnus, og at arbeidsoppgavene er varierte, sier Tenmann Gundersen.

Foto: Kyla Tsigakis

STIFTELSEN CHRISTIAN RADICH

Akershusstranda 9, Skur 32
0150 Oslo

Telefon: 22 47 82 70
E-post: postmaster@radich.no

www.radich.no